

ERITREAN REVOLUTIONARY DEMOCRATIC FRONT

ንቕሕን ዝተወደበን ተሳትፎ ዝሓትት ሃገራውን መድረኻውን ውራይ

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ሀግደፍ፡ ኣብ ውሽጢ ርብሂ ክፍለ-ዘመን ዕድመ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ኣብ ልዕሊ ህዝብታት ኤርትራ ብስውር ይኹን ብቻልዕ፡ ብውልቀ ይኹን ብጅምላ፡ ብውሳይ ዝፈጸሞም በደላት፡ ታሪኽ ኣብ ጸሊም መዝገቡ ሰኒድዎዮ። ነዚ መዳርግቲ ኣልቦ ግፍዕታት'ዚ፡ ህዝብታት ኤርትራ፡ ብግሩህ ሃገራዊ ስምዒትን ፍቕርን “ደቂና እንድዮም ንመን የሕሊፍና ክንህበም፤ ሓደሽቲ ስለዝኾኑ እዮም።...” እናበሉ ኣብ ዝገናኖም ንዝወርዱ ኣደራዓት ጸይሮም፡ ከም ውሉድን ወላድን ብትዕግስቲ ከመሓድርዎ ብምምራጽ፡ ልቢ የዕብዮምዮም፤ መንኮቦም ብፋሽስታዊ ኩርማጅ ኢሳይያስን ጉጅልኡን እናገጸበ ክሳብ ቀረባ እዋን ተጻዊሮምዮም።

ርእሱ-ፋሽስቲ ኢሳይያስን ስርዓቱን ግን፡ መሰረታዊ ባህርያቶም ካብ ዝዳደሎም፡ ኩቱር ብደዐን ትምክሕትን ተበጊሶም ፡ ንትዕግስትን ጸዋርነትን ህዝብታት ኤርትራ ዋጋ ክህቡ ታሪኻውን ፖለቲካውን ብቕዓት ኣይተዓደሉን። ብኣንጻሩ'ኳ ደኣ፡ ንጠለባትን መረረታትን ህዝብታትና፡ ብዘይትግብሩ መብጽዓታት እናታለሉ፤ ንተቓውሞታት ብዓረርን ጥይትን እናደቑሉ፤ ንስሙር ሓድነቶም ብድሑራት ዝንባላታት እናጎዘዘዩ፤ ጅግንነታዊ ወንኣም ብመስርሕ እናባሕጎን፡ ታሪኽ ንዝሰርሕ ህዝቢ፡ ታሪኹ ሰሊቦም ኣንቃዕሪና ዝጥምት ተመጽዋቲ ክኸውን ብመደብ ብምስራሕ፡ ንብርሰትን ጥፍኣትን ህዝብታት ኤርትራ ኣንቁዶም ወፊሮምዮም። እዚ ወፊራ'ዚ፡ ብቕንዱ ፋሽስታዊ ፖለቲካዊ ዕድመ-ስልጣን ኢሳይያስን ጉጅልኡን ንምንዋሕ ዝግለመ እዩ።

ማህደር ታሪኽ ቃልስን መኸተን ህዝብታት ዓለምና ብሓፈሻ ህዝብታት ኤርትራ ከኣ ብፍላይ ከም ዝምስከርዎ ግን፡ ጸረ-ህዝቢ ስርዓታት ዝኸተልዎ ጸረ-ዲሞክራሲያውን ጨፍላቕን ፖሊሲታት፡ ንመስርሕ ለውጢ ከጓትቶ ደኣምበር ክዓግቶ ከቶ ኣይክእልንዮ። እነሆ ኣብ ኤርትራ ዝኸነውን እዚ ታሪኻዊ ሓቂዚ እዩ። ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ሀግደፍ፡ ህዝብታት ኤርትራ ርእሶም ኣድኒኖም፡ ርዒሞም፡ ከም ግዑዝ-ኣቕሓ ክግዝኡሉ፡ ኩሉ መልክዓት ኢ-ሰብኣዊ ተግባራት ኣብ ልዕሊኦም እንተፈጸመውን፡ ንሓዋሩ ስዩም ከብሎም ከምዘይክእል ብተግባር ክረጋገጽ ጀሚሩ። ህዝብታት ኤርትራ ካብ ግሩህ ሃገራዊ ስምዒት ብምንቃል፡ ኣብ ልዕሊ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስን ጉጅልኡን ዘንበርዎ እምነት ውዒሉ ሓዲሩ እናፈኸሰ፡ መስርሑ ሓሊዶ ካብ ነጻ ፖለቲካዊ ተሞኩሮኡም ዘዋህለልዎ ንቕሓት እናበረኸ ብምምጽኡ፡ ተቓውሞኡም ብስውርን ብቻልዕን እናተጋህደ መጺኡ ኣሎ። እዚ ብመስርሕ ካብ ነጻ ተሞኩሮ ዝተዋህለለ ነድርን ሓያል ቁጠዕን ህዝብታት ኤርትራ ዝፈጠሮ ተቓውሞ፡ ብርግጽ ከኣ ካብ ልኡምነት ናብ ሓያል ተቓውሞ ተሰጋጊሩ፡ ንደመኛ ጸላኢኡ ከይተሳህለ ዘየዕርፍ፡ ማዕበል ህዝባዊ ተቓውሞ ክኸውን ከም ዝበቅዕ ኣበጋግስኡ ብጋህዲ ክረኣ ጀሚሩ'ሎ።

ብተግባር፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ሀግደፍ፡ ማሕበራዊ ሰረቲ ተባሕጉን፡ ተዛሪቡ ዘየስምዕ፡ ተማጉቱ ዘይረትዕ፡ ብጽምዋ ዝተበልዕ፡ ዕድመ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ንምንዋሕ፡ ንግዳማውያን ሓይልታት ተዓሲቡ ብዝረኸባ ሕርጓቶ ክቃነይ ዝተቐሰበ ስርዓት ኮይኑ'ሎ። ትማሊ ከም ድላዩ ዝዕንድረሉ ዝነበረ ሃገራውን ኣህጉራውን መድረኻት፡ ሎሚ ብሕብእ-ሕብኢቲይ እናተዋሰኑ፡ ዲኖ ህበይ ተኸዲኑ ዝወጸሉ ኮይኑ ኣሎ። ካብ'ቲ ኣብ ጀነቫ ዝተጋበእ ኣህጉራዊ ዋዕላ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ጀሚርካ ክሳብ ንዮርክ ዘለዉ መድረኻት፡ ናይ'ዚ ጭቡጥ ኣብነታት'ዮም። ኣብ ዓዲ ጥልያን፡ ሆላንድ፡ ጀርመንን ስዊዘን ክካየዱ ዝተሓሰቡ ናይ ጭሉቕ መድረኻት እቲ ስርዓት፡ ብርግጽ ሓይሊ ሚዛን ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ሀግደፍን መሳርዕ ደለይቲ ለውጥን ኣብ ከመይ ኩነታት

ከም ዘሎ ብግሁድ ዘርኢ እዩ። ከም ውጽኢቱ፡ ድምጺ ደለይቲ ለውጢ፡ ኣብ ኣህጉራውን ዓለም-ለኻውን መድረኻት ሓያል ናዕታ ፈጠሩ። ጉዳይ ህዝብታት ኤርትራን ህልው ኩነታቱን ሓደ ርእሱ ዝኸኣለ ኣጀንዳ ኮይኑ ኣሎ።

ስለዚ ከኣ፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ነዚ እናበረኸ ዝመጽእ ዘሎ ህዝባዊ ማዕበል ብምዕጻፍ፡ እናተሸምረረ ዝኸኸይድ ዘሎ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ብምውሓስ፡ ዕድሚኡ ንምንጥቅ ምዃን ምዃን እዩም ዝበሎም ስልትታት ሓንጺጹ፡ ብዳግሙ መጥቃዕቲ ነዚ ህልዊ ኩነታት ኣብ ረብሕኡ ንምውጻል፡ ድቃስ-ዘይብሉ ይሓድር ኣሎ። ብርግጽ፡ ርእሱ-ፋሽስቲ ኢሳይያስን ጉጅልኡን፡ ንህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡ ንመንእሰያትን ሓይልታት ለውጥን ከኣ ብፍላይ፡ በቲ ዝተለምደ ኣካይድኡ፡ ብዘይትግብሩ ሙብጽዓታት፡ ብምህዳድ፡ ብምፍርራሕ፡ ብምእሳር ይኹን ብምጭዋይን ብምቕንጻልን ከርዕሞም ከም ዘይከእል የዐርዩ ጋህዲ ኮይኑኦ ኣሎ። ስለዚ ድማ እዩ ሓድሽ ውጥን ከምህዝ ዝተገደደ።

እዚ ሰራም ውጥንዚ፡ እናሓየለ ዝመጽእ ዘሎ፡ ናይ ለውጢ ህዝባዊ ማዕበል፡ ትርጉም ብዘለዎ ደረጃ ከይውደብን ኣንፈቱ ከየነጸርን ኣብ ዕሽሉ ንምብርዓን ዝዓለመዩ። በዚ መሰረት ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ዝሓንጸጸ ውዲት፡ ነዚ ካብ ቁጽጽሩ ወጻኢ ዝምርሽ ዘሎ መስርሕ ተቐውሞ፡ ሓዲጋ ስርዓቱ ምዃኑ ብጋህዲ ይርእዮ ስለዘሎ፡ ብዝተፈላለዩ ኣጀንዳታት ኣንፈቱ ክስሕት ብምግባር፡ ካብ ቀንዲ ዋኒኑ ዘብኩሮ ዕዮ ብምፍብራኽ፡ ዓቕምታቱ፡ ጸዓታቱ፡ ግዚኡን ወርቃዊ ዕድላቱን ንምብኻን ዝዓለመ ስልቲ ተሓንጢ፡ ኣብ ጽዑቕ ምርብራብ ይርከብ ኣሎ። ምእንቲዚ በብግዚኡ ዝተጸንዑን ዝተራቐቑን ኣጀንዳታት እናቐረጸ፡ ብዝተፈላለዩ መሓዝናት ክፍንዎምን፡ ቀጻሊ ምዕብልናታቶም ኣብ ጸብጻብ ብምእታው፡ ተሓማንነቶም ኣብ ሕቶ ብዘየእቱ መንገዲ፡ ብድሕሪ መጋረጃ ኮይኑ ከጓሃህሮምን ጸኒሑን ኣሎን። መርኣያ ናይዚ ዝተፈላለዩ ኣብነታት ክጥቀሱ ይኸእሉ።

ኣብ 2010 ምንጩ ዘይተፈልጠ “ኢሳይያስ ብጽኑዕ ሓሚሙ፡ ዝሓዊ ኣይመስልንዮ፡ ሞይቱ...ስልጣን ከኣ በዓል እከለ ተረኪቦም።...” ዝብል ዝተሰነዐን ብቐጻሊ ዝምዕብልን ዝነበረ ኣጀንዳ ሓደ መረዳእታዮ። ካብዚ ውዲትዚ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ክሓፍሶ ዝሃቀኖ ረብሓ፡ ኣብ ልዕሊ ሓይሊ ተቐውሞ እምነት ምጉዳል ክዓቢ ብቐዳምነት ዝሰርዖ ክኸውን እንከሎ፡ ከም ካልኣይ ድማ፡ ንመላእ ደለይቲ ለውጢ ኣብቲ ንሱ ዝፈብረኸ ኣጀንዳ ብምጽማድ ኣንፈቶም ንምስሓትዮ ኔሩ። በዚ ከኣ፡ ግዚያዊ ጸብለልታ ረኺቡ፤ ኣብ መወዳእታ፡ እቲ ኣጀንዳ ምስ ግዜ በልዩ፤ ኢሳይያስ ድማ፡ ካብታ ዝተሓባኣላ ጉብጥሽ ወጺኡ፤ ኣብ ዝተዋደደ ድራማ ክዋሳእ ጀሚሩ።

ካብዚ ብምቕጻል፡ ህግደፍውያን ክጻወትዎ ዝመረጹ ፖለቲካዊ ቁማር፡ ብትሕዝትኡን ኣቀራርብኡን ዝተፈለየ፡ ዕላምኡ ግን ሓደን ሓደን ዕምሪ ስልጣኖም ንምንጥቅ ዝዓለመ ውዲትዮ። ኣብቲ በብግዚኡ ብመራኽቢ ብዙሃን/ማሕበራዊ ሚድያታት/፡ ተቐውምቲ መሲሎም ዝተላዕሉን ሰፊሕ ሽፋን ዝረኽቡን ብናይ ብርዲ ኣስማት ዝፍለጡ ባእታታት ብምውፋር፡ ኣብ ዝተጸንዐን ዝተመስርሐን ኣጀንዳታቱ ጸሚዱ ደለይቲ ለውጢ ሓይልታት ክህዉትቱ ጌሩዎምዮ። እዚ ስልቲዚ፡ ኣቐዲሙ “ካብ ግዳሳት ተጸናጸንቲ” ብዝብል፡ ተቐዋሚ መሲሉ ኣብ ልዕሊ ደምብ ተቐውሞ ዘነጸጸ፡ እዋን እናመረጸ ዝፍኖ፡ ካብ ቤ/ጽ ምርምርን ስነዳን ህግደፍ ዝነቐል ዝነበረ ተኸታታሊ ጽሑፋት፡ ብትሕዝቱኡን ዕላምኡን ተመላላኝን መቐጸልትኡን ምዃኑ፡ ዶርሆ ጸሕቴራ እትረኽቦ ሚስጢርዮ ኔሩ። ናይዞም ሓደሽቲ ልኡኻት-ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ወፍሪ ፍሉይ ዝገብሮ፡ ዋናታቱ ኣብ ድሕሪ ኮምፒተር ተሓቢእም ንዝውንጭፋዎ መርኣም ኣጀንዳ፡ ስጋን ዓጽምን ክልብስዎ ዝሃቀኑሉ ውዲት ምንባሩዮ። ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ብመንገዲዞም ምስሌኔታቱ ኣቢሉ ብዝዘረዎ ሰራም-ኣጀንዳ፡ ሓደ ኣውራጃ ኣብ ልዕሊቲ ካልእ ኣውራጃ ክለዓል፡ ሓደ ወጻዕ ህዝቢ ኣብ ልዕሊ ካልእ ወጻዕ ህዝቢ፡ ብብሄራውን ሃይማኖታውን መቐቆሉ ክሰለፍ፡ ሓይሊ ተቐውሞ ሓድነቱ ዓቂቡ ኣንጻር ቀዳማይ ጸላኢኡ ከየትክል፡ ዝገብሩ ኣበርዓንቲ ኣንፈታት ሒዞምዮም ወፊሮም። በዚ ከኣ ሓያላይ ዓቕምታትን ጸጋታትን ደለይቲ ለውጢ ጅሆ ሒዙ፡ ወርቃዊ ናይ ቃልሲ ግዜን ዕድልን ክባኸን ጌሩዮ። ማዕረ-ማዕራኡ ኣብ ደምብ ተቐውሞ፡ ብመስርሕ ዝተመዝገቡ ሕድሕድ ምትእምማን ብምጉዳእ፡ ኣብ ምቁሳሉ ተራ ኔርዎ።

ብተመሳሳሊ ኣብዚ ቀረባ እዋናት ዝተቐልቀሉ ተርእዮታትውን፡ ብተልእኾ ደረጃ ናይዚ መቐጸልታ ምዃኖም ዘማትእ የብሉን። ንኣብነት፡- ባንዴራ ምቕጻል፤ ንሰማእታት ዝግብኡም ክብሪ ምንፋግ፤ ንመዓልቲ ሃገራዊ ነጻነትና ኣብ ዋጋ-ዕዳጋ ዘውርድ፡

ንትርጉሙን ክብርታቱን ምዝባዕ ...ወዘተ፡ ብሓደ ወይ ቦቲ ካልእ መዳዩ፡ ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝገለጽናዮ ብህግደፍ ዝተሰነዐ ኣጀንዳ ዘገልግሉ ተርእዮታት'ዮም፡፡

ንግደ ሓቂ፡ ህዝብታት ኤርትራ ኣብ ልዕሊ ሰማእታቶም ዘለዎም ረዚን ፍቕርን ጽኑዕ ማሕላን ንካልኢትውን ኣብ ሕቶ ምልክት ዝኣቱ ኣይኮነን፡፡ ሃገራዊ ነጻነትናውን እንተኾነ፡ ዋጋ ክቡር መስዋእቲ ህዝብታት ኤርትራ ብምጅና፡ ከም ብሌን-ዓይኖም ዝርእዩዎ ደኣ'ምበር፡ ካብ ዝኾነ ሓይሊ ዝተመጽወትሎም ተራ-ህያብ ኣይኮነትን፡፡ ህዝብታት ኤርትራ ይኹኑ ተቃላኒቲ ደቆም ንዝጨበጥዎ ኣኸሊል ሃገራዊ ነጻነት ኣውሒሶም፡ ሰማእታትና ዝወደቑሎም ግን ከኣ ብፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ዝተጠልሙ ዕላማታት ንምዕዋት ዝተግሁ፤ ንሃገራዊ ክብርታቶምን ትሕዞምን ዓቕቦም፡ ኪኒኡ ኣብ ምቁማት'ዮም ዘለዉ፡፡ ናይ'ዚ ግብራዊ መግለጺ፡ ኣብ ሕሉፍ ኣንጻር ተበራረይቲ ባዕዳውያን ዝኣቱ ዘካየድዎ መሪር ቃልስን ንስለ ሓርነቶም ዝተኸፍለ ኩሉ-መዳዳዊ መስዋእትን ከይኣክል፡ ብርኮም ከይዓጸፉ ኣንጻር'ቲ ካብ ማህጸኖም ዝበቆለ፤ ክሕደት ዝሕላገቱ፡ ደመኛ ጸላኢኦም ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ብፍኑውን ብዝተወደበን መልክዑ ዘካየድዎ ዘለዉ ቃልሲ ህያው ምስክር ጽንዓቶምን ረዚን ባህንምንዮ፡፡ ስለዚ ከኣ፡ እዚ ንክብርታትን ሃገራዊ መቐጫታትን ህዝብታትና ከራኸስ፡ ተቃዋሚ ተመሲሉ ህርዲግ ዝብል ዘሎ ልኡኽ ጥፍኣት፡ ኣብ ኣደባባይት ብመን ይወክል ብዘየገድስ፡ ምስ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስን ጉጅልኡን ፖለቲካዊ ዕትብቱ ዘይበተኹ፡ ንዕድሙ-ስልጣን ንይትኡ ዝኸድም፡ መንሸሮ ለውጥን ሕብረተሰብንዮ፡፡

እዞም ወቕቲ እናመረጹ፡ ኣብ ዝተጸንዑን ዝተመመዩን፡ ንቕኑዓት ናይ ህዝቢ ሕቶታት ከውሊ ብምግባር፡ ብዝረቀቐ ስልቲ እናተመስርሑ ክጋውሑ ዝጸንሑ ኣጀንዳታት ጥፍኣት፡ ምስ ግዜ ምብላዮም ኣይተርፎምን፡፡ ግን ከኣ፡ ሓደ ድሕራ'ቲ ሓደ እናተመጋገቡ፡ ዕድሙ ንይቶኦም ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስን ጉጅልኡን ከናውሑ፤ ኣብ መሳርዕ ቃልሲ ህዝብታትና ብሓፈሻ፡ ኣብ ውሽጢ ሓይልታት ተቃውሞ ሃገርና ድማ ብፍላይ እናሰሎኹ፡ ዓቕምታቶም ክበታትንዎ፡ ሕድሕድ ምጥርጣርን ዘይምትእምማንን ብምዕጃቕ፡ ቀንዲ ትኩረት መኸትኦም ኣዛቢዮም፡ ወርቃዊ ዕድላት ኣብ ምምካን ዝተጸወትዎ ኣሉታዊ ተራ ቀሊል ኣይኮነን፡፡

ነዚ ውጽኢት'ዚ ብዝግባእ ዝተገንዘበ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ/ኢሳይያስ፡ ካብ'ቶም ዝቐደሙ ስልትታቱ ብዝረቐቐ፡ ኣዝዩ ብዝተጸንዐን ዝተመስጠረን መንገዲ፡ ብዝተወደበ መልክዑ ኣጀንዳታቱ ዘፈጽም ኣካል፡ ብሸም ተሪር “ተቃዋሚ” ክለሳ-ሓሳባዊ ዓቕምን፡ ሙሉእ ፋይናንሳዊ ቀረብን ብምዕጣቕ፡ ሕልምታቱ ከተግብር ኣብ ጽዑቕ ምርብራብ ተጸሚዱ'ሎ፡፡

ናይ'ዚ ፕሮጀክት'ዚ ቀንዲ ተዋሳኒቲ፡ ብሸም “ተስፋ መጻኢ”፡ “ምንቅስቃስ ኣግኣዝያን”ን ወዘተ፡ ዝተሰምዩ ናይ ደቂ-ሕድርትና ውዳቤታት፡ ብቅድሙ-ግንባር ተሰሊፎም ዝረባረቡሉ ዘለዉ ኣጀንዳዮ፡ እዞም ሕቡኣት-ልኡኻት ርእሰ-ፋሽስቲ፡ ሓባራዊ ረቕቲታቶም ምስቶም ዝቐደሙ ሓደን ተመሳሳልን እዩ፡፡ ኩሎም ታሪኻዊ ድሕረ-ባይትኦም ኣባላት ህዝባዊ ግንባር/ህግደፍ ዝነበሩ'ዮም፡፡ እዚ መባእታዊ ሓባራዊ ረቕቲ እዞም ኣካላት፡ ሓደን ተመሳሳልን ዝኾነሉ ምክንያት፡ ብኣጋጣሚ ኣይኮነን፡፡ ብቐዳምነት፡- ምልመላ እዞም ኣካላት ዝጀመረሉ ድሕረ-ባይታ፡ ካብ ሕጻ ከሳብ ነዚ ዕማምዚ ንምፍጻም ዝኸደ ወፍሪ እንታይ ይመስል? እዚ ሓባራዊ ረቕቲ ዝእምትዮ፡፡ ብካልኣይ፡- ኣብ መሳርዕ ደምበ “ተቃውሞ” ከም ፍልሐ ካብ ውሽጢ መሬት ዝበቐሉ ናጤባ-ዝዓይነቱ ኣመጻጽኣዮ ኔርዎም፡፡ ሳልሳይን መሰረታዊ ነጥብን፡ ዘልዓልዎ ኣጀንዳ ብእዋናውነቱ ኣንጻር ይኹን ኣድማዕነቱ ከምዘን እንከሎ፡ ተለኻኺምካ ጥፋእ ዝሕላገቱ፡ ብዜሮ ምርባሕ ሕሳባት /zero sum game/ ዝተቐነየ ምጅኑ እዩ፡፡ ነዚ ሓባራዊ ረቕቲታቶም ኣብ ጸብጻብ ብምእታው፡ ዘልዓልዎ ኣጀንዳ ሓደ-ብሓደ ምፍታሽ ክንጅምር፡፡

“ተስፋ መጻኢ” ኣውሮጳ ማእከሉ ዝገበረ፡ ምስ ቅልውላው ሃገራት ጋልፍ ተኣሳሲሩ፡ ቀጠር ኣብ መንጎ ኤርትራን ጅቡቲን ዝተኸሰተ ዶባዊ ግጭት ንምትህድዳእ ዘዋፈረቶ ሰራዊታ ድሕሪ ምስሓባ፡ “ኢትዮጵያ ክትወረና ትዳሎ ኣላ” ብዝብል ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ኣብ ውሽጢ ሃገር ክነዝሐ ንዝጀመረ መናውራ ንምርጓድ ዝተቐላቀለ'ዩ፡፡ እዚ ምንቅስቃስ'ዚ ዕሽል'ኳ እንተኾነ፡ ኣብቲ ዝዘርገሐ ማኒፌስቶ ግን “ሓድነት ምስ ኢትዮጵያ” ዝጠልብ'ዩ፡፡ እዚ ከኣ ንሓይሊ ተቃውሞ ሓድነቱ ብምዝራግ፡ ከፋፊልካ ንምህራም ብሓደ ሸነኽ፡ ንህዝብታት ኤርትራ ከኣ ካብ ሓይሊ ተቃውሞ ብምንጻል ዝተማህዞ'ዩ፡፡ እዚ ምንቅስቃስ'ዚ፡ ገና ክብገስ እንከሎ ሓያለ ተቃውሞታትን ብድሆታትን ካብ ደለይቲ ለውጢ ገጢሞሞ'ዮም፡፡ ከወውቶ ዝደለየ ሸቶ ግን፡ ስለዘይተወደኣ

ሰልከም ይብል አሎ። አብ መወዳእትኡ፡ ምፍሻሉ ዘይተርፎ ምዃኑ፡ ገና አብ ናጽላ-ዕሽል ምንቅስቃስ እናሃለወ ዝገጠሞ ከቢድ መጽፋዕቲ ምስክርዮ።

እቲ ካልኣይ፡ ቅድሚኒ ዓብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ዝተቐልቀለ ጉጅለ፡ “ምንቅስቃስ ኣግኣዝያን” ዝበሃልዮ። እዚ ደቂ-ሕድርትና ዝተኣከቡሉ ንእዮብ ተስፋጾን ኣምራሖ ዝረባረብ ዘሎ ምንቅስቃስ ከኣ፡ አብ ውሽጢ ኢትዮጵያ አብ ዝሓለፈ ዓመት ዝተላዕለ ፍኑው ናዕብን፡ አብ ልዕሊ ተጋሩ ዘነጸጸ መጥቃዕትን መበገሲ ጌሩ ዝተሃንደሰዮ። አብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ዝተላዕለ ፍኑው ዓመጽ ዝተሓወሰ ናዕቢ አብ ልዕሊ ተጋሩ ነበርቲ ዞባ ሰሜን ጎንደር ምንጽጻሩ፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ብቀጥታን ብተዘዋዋርን ዘሳወሮ ምንባሩ፡ ንክትዕ ዝወርድ ጌርና ኣይንርእዮን። እዚ አብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ዝተሳወረ ዓሊታዊ መልክዕ ዝሓዘ ጽልኢ፡ ወላኳ ከምቲ ሃንደስቱ ዝተመነይዎ ናብ መጋርያ ኣይቀየርምበር፡ ገለ ኣሰር ገዲፉ ምዃዱ ዘይሕባእ ሓቂዮ። ሓደ ካብኡ፡ ገለ ተጋሩ ምሁራን “ህዝቢ ትግራይ አብ ፖለቲካ ኢትዮጵያ ግቡእ ተርኡ ኣይተሃህቦን። ስለዚ ግቡእ ተርኡ ክረከብ እንተኾይኑ፡ ንስትራተጂካዊ ረብሕኡ ምስ ህዝቢ ኤርትራ ሓድነት ክገብር ኣለዎ” ብዝብል ዘሰጉምዎ ዘለዉ ርእይቶ፡ መራጎዲ ምኽንያት ዝኾነውን ድቂ ቋጺሩዮ ሓሊፉ። ነዚ ክውንነትዚ ብዝግባእ ዝተረደአ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስን ስርዓቱን፡ ነዚ አብ ጎዶባና ዝተቋጸረ ስግኣት አብ ረብሕኡ ንምውግል ወጢኑ፡ ብሸም “ምንቅስቃስ ኣግኣዝያን” ብዝተራቀቐ መንገዲ፡ ንማሕበራዊ መራኽቢታት ቀንዲ መዋፈሪ ብምግባር፡ ሓያል ማተርያላውን ፋይናንሳውን ቀረባት ብምምላእ ጽዑቕ ምርብራብ ዝተኻየደሉ ወፍሪ እዩ።

ንምዃኑ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ካብዚ ወፍሪ እንታይ ይርባሕ? ንዝብል ሕቶ ኣልዒልና፡ ድሕሪ መጋረጃ ኮይኑ ን“ኣግኣዝያን” ዝመልመለ፡ ዘዋፈረ፡ ብቐጻሊ ዘዕጥቐ ዘሎ ጎይትኡን፡ ብልሒ ኩናት “ኣግኣዝያናዊ ምንቅስቃስ” ዝኾነ ውልቀ ሰብን ዝተኣሳስሮም ፖለቲካዊ ዕትብቲ ብጭብጢ ክነሰንዮ ሓጋዚዮ። “ምንቅስቃስ ኣግኣዝያን” ካብ ኣገላልጽኡ፡ “ንምምስራት ሃገረ-ኣግኣዝያን” ከም ዝቃለሰ ይሕብር። “ኣግኣዝያናዊ ሃገራውነት” ድማ ንህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ ንከበሳዊ ከኣ ብፍላይ ማእከል ጌሩ፡ ምስ ትግራይ ሓድነት ንምግባር ዝጠልብዮ። ነዚ ሕልሚኒ ጋህዲ ንምግባር፡ ታሪኻዊ መሰረት ዘይብሉ አብ ጽውጽዎያት ዝተንጠልጠለ፡ ንህልው ፖለቲካዊ ኣቃውማ እዘን ሃገራት አብ ጸብጻብ ዘየእተወ፡ ንስነ-ኣእሙራዊ ድልውነት ህዝብታት ኤርትራን ትግራይን ከም ሓደ ኣገዳሲ ረቋሒ ሚዛን ክህቦ ዘይደለዩ፡ ከም ፖለቲካዊ ኣማራጺ ተዘሪኡ ዝበቐለሉ ባይታውን ዘየለለዩ ፕሮፓጋንዳዊ ወፍርታት፡ ብጻዕቂ ክካየዱ ጸኒሑምዮም። ሕሉፍ ሓሊፉ፡ እዚ ወፍሪዚ፡ ንብዙሕነታዊ ሕብረ-ብሄራውን ሃይማኖታውን ኣቃውማ እዘን ሃገራት ብምጽራር፡ ልዕልነት ትግራይ-ትግርኛ ብምርግጋጽ፡ ንምዕቀቱ ከምዝቃለሰ ካብ ምሕባር ሓሊፉ፡ ዝውክሎ ኣርማ ብመስቀል ዘሰነዩ ኣካልዮ። ንካልኣት ብሄራትን ሃይማኖታትን፡ ሃገራዊ መሰሎም ብምሕካኽ ሕቶ ቀጻልነቶም፡ አብ ፍቶቱ ጥራይ ከምዝምረት ብዝገልጹ ብብዳዕ ትዕቢት፡ ብዘይ ሕንኮት ክምድር ተሰሚዑዮ። ከም በዓል-ቤት ኤርትራዊ ኣጀንድኡ ነቀድምሞ ብካልኣይ ንኢትዮጵያዊ መዳዩ ንእግረ-መንገድና ክንማልኡ።

እዚ ኣቀራርባዚ ንህዝቢ ከባሳ ትግርኛ-ኤርትራ ንምርባሕ ዝተመሃዘ ክመስል ይኽእልዮ። ንግደ ሓቂ ግን ብግልባጡዮ። ህዝቢ ትግርኛ-ኤርትራ ምስ ካልኣት ኣሕዋቱ ብሄራዊ ህዝብታት ኤርትራ አብ ሓደ መሰርዕ ምእንቲ ነጻ ልኡላዊ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ከቢድ ዋጋ ዝኸፈለዮ፤ አብ ሓራ ኤርትራ ምዕራይን ፍትሓውን ተጠቃምነት ክሰፍን ዝተቐለለዮ፤ ብመስቀላቲ ንዝተነደቐ ኤርትራዊ ሃገራውነት፡ አብ ፍቶት ህዝብታታ ተመስሪቱ ክቐጽል፡ ወትሩ ዘይዕጸፍ ባህጉዮ፤ እዚ ክፋል ሕብረተሰብዚ፡ አብ ሕሉፍ ምእንቲ ሃገራዊ ነጻነት ረዚን ዋጋ ዝኸፈለ ብምዃኑ፡ ንስሙር ቀጻልነት ኤርትራዊ ሃገራውነት ሕጂውን ዝበቐ ዮብሉን። ቀንዲ ተዋሳእቲ ኣግኣዝያን ይኹን ጎይቶቱ ነዚ መሰረታዊ ሓቂ ኣንዳዕዲም ዝፈልጥዮ። እቲ ሕቡእ ኣጀንዳምበኣር፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ነዚ ትማሊ ማሕበራዊ ሰረተይ ኢዩ ዝብሎ ኣብዝሓ-ክፋል ሕብረተሰብ፡ ሎሚ አብ መሳርዕ ደምበ ተቐውሞ ዝተሰለፈ ምዃኑ ስለዝተገንዘበ፡ ንዝጀመሮ ሕኑን ቃልሲ ንምብርዓን እዩ፤ ምስሊ ደምበ-ተቐውሞ ብምዕያን፡ ምስ ኩሉ ክፋኣቱ ወኪል ባህግታት ህዝቢ ኤርትራ ኮይኑ ክቐርብ ዝተሃንደሰ ውዲትዮ። እዚ እንተዘይሰለጥዎ ድማ፡ ንህዝቢ መታሕትን ተከተልቲ ሃይማኖት እስልምናን “እነሃልኩም እታ ናይ ትማሊ ጭርሖ ኣንድነት ከበሳውያን ኣይደቀሰትን፤ ህልውናኹምን ቀጻልነትኩምን ምስ ህልውናይ ዝተኣሳስርዮ” ብዝብል፡ አብ ባይታ ዘየሎ ሕንጉጉ ብምፍጣር፡ ነቲ ዝሃገገ ማሕበራዊ ሰረቱ፡ ብካልእ በዓል ተራ ንምምላእ ዝተዋደደ ሰራም ውዲትዮ። እዚ ሎሚ አብ ውሽጢ ኤርትራ፡ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስን ጉጅልኡን ብተግባር ዝሰርሑሉ ዘለዉ፡ ከፋፊልካ ግዛእ ፖሊሲን፡ ቀንዲ ተዋሳእቲ ምንቅስቃስ ኣግኣዝያንን ዝወፈሩሉ ዓውዲ፡ ክልቲኡ ዝመላላእን ናይ ሓደ ሳንቲም ክልተ ገጻትን ኮይኑ ዝተቐረጸዮ። በዚ ኣቢልካ፡ ንህዝቢ ትግርኛ-ኤርትራ ካብ ጸግዒ ዝኾኖ ፖለቲካዊ ሓይልን ደርባዊ

መሐዘቱ ካልአት ውጹዓት ብሄራትን ብምንጻል፡ ብክልተ ብልሒ ንምውግኡ ዝተማህዞዮ፡ እዚ ስልቴ'ዚ፡ ኣብኡ እንከሎ፡ ብኣካውንኡ ካብ ቅልውላው ናብ ቅልውላው ክሸመም ዝጸንሐ ደምብ-ተቓውሞ፡ ካብ ደውታ ንምውጻእ ተበግሶታት ኣብ ዝገብረሉ ዘሎ እዋን፡ ጸዕርታቱ ከይሰምር፡ ንዝጸንሐ ዘይደልደለ ሩሕ ሕድሕድ ምትእምማኑ ኣጥፊኡ ክመዓዳደዉ ዘግብር ተልእኹውን ዘለዎዮ፡፡

በቲ ካልእ ሸነኽ ኣድራሻዚ ውዲት'ዚ፡ ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያውያን ተጋሩን ህወሓት/ኢህወደግን ዘነጻጸረዮ፡፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ንብለል ቀርኒ ኣፍሪቃ ኮይኑ ክወጽእ ዝነበሮ ጥሙሕ፡ ህወሓት/ኢህወደግ ጎርቢ ከም ዝኾነ ጌሩ ኣሰናኑ ከም ዝሕርቅም፡ ዋሕሲ-ኣግብእ ዘዩድልዮ ሓቂዮ፡፡ ካብ'ዚ ብምብጋስ፡ ንዝረኸቦ ኣጋጣሚ ኩሉ፡ ንህወሓት/ኢህወደግ ካብ ስልጣን ንምእላይ ከይተሓለለ ክሰርሕ ጸኒሑን ኣሎን፡፡ ንሉኣላውነት ኤርትራ ዘይቅበሉ ሓይልታት ከይተረፈ ካብትን-ካብትን ቃሪሙ፡ ዝሰነዖም ተቓውሞቲ ሓይልታት ኢትዮጵያ፡ ንሕሳባቱ መወራሪዲ ክጥቀሙሎም፡ ጥቡ-እናጥበወ ክዋፍሮም ምጽንሑን ከም ዘይሰለጠን ናይ ኣደባባይ ሚስጢርዮ፡፡ ካልእ ገዲፍና ኣብ'ዚ ቀርባ እዋን'ኳ፡ ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ዝተራእየ ዘይምርግጋእ እተወሰድና፡ ኢሳይያስን ጉጅልኡን ዝነበሮም ተራ ብግልጺ ዝረኣዮ ኔሩ፡፡ ግን ከኣ ውጽኢቱ ኣይከምቲ ዝተጸበይዎን፡፡ በዚ መሰረት፡ እቲ ሓድሽ ውጥን፡ ኣብ ህዝቢ ትግራት-ኢትዮጵያ ዝተፈጠረ ስግኣት ልዕሊ ዓቕኑ መዝሚዝካ፡ ንህወሓትን ህዝቢ ትግራይን ንምቅሕሓር፡ ሓላዩ ተመሰልካ ብኣፍ-ተስፋጽዮን ኣማራጺ ምቕራብ ኔሩዮ፡፡ በዚ ኣቢሉ፡ ህወሓት ደገፍ ህዝቢ ትግራይ እንተሰኢኑ፡ ናይ ኢህወደግ ማእከላይ ስሕበት ዝነበረ ሓይሊ ተዳኺሙ ማለት ስለዝኾነ፡ ቀርኒ ኣፍርቃ ብሓፈሻ፡ ኢትዮጵያ ከኣ ብፍላይ መዓንደሪ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስን ጉጅልኡን ክትከውን ዘሎ ተኸእሎ ዓቢ ይኸውን፡፡ ነዚ ሕልሚ'ዚ ከኣ፡ 'ምንቅስቓስ ኣግኣዝያን' መጋበርያ ክኸውን ብረቂቕን ዝተጸንዐን ስልቴ ተዋፊሩ ጸኒሑን ኣሎን፡፡

ብርግጽ፡ “ነዳይ ናይ ልቡ ይሓልም” ከም ዝበሃል ምንቅስቓስ ኣግኣዝያንን ጎይትኡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስን፡ ሕልምም ከተግብሩ ኣብ ውሽጥን ኣብ ደገን ዕዮ-ገዝኦም ተመቓቂሎም ዝወፈሩ ምዃናም ክሕባእ ዝኸእል ኣይኮነን፡፡ ኣብ ክለ'ዚ፡ ገለ ወገናት ንኣግኣዝያን ብሓፈሻ፡ ቀንዲ ወሃብ-ቃል ኮይኑ ንዝዋሰነ ዘሎ ምስለኒ ከኣ ብፍላይ፡ ኣብ ልዕሊ ስርዓት ኢሳይያስ "ዘንጸባርቆ መሪር ጽልኢ" መሰረት ገይሮም፡ ብጹእ “ተቓዋማይ” ክወስድዎ ይኸእሉዮም፡፡

ንምጥቕላል ዝኣክል፡ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስ/ህግደፍ ዝተመስርሑ ኣጀንዳታት ብቐጻሊ ብምፍብራኽ፡ ሓድነት ህዝብታት ኤርትራን ተቓለስቲ ደቁን እናተፈታተነ ብሓደ ወገን፡ ካብ ቀንዲ ዋኒኖም ንምብኳር ከኣ ብካልእ ወገን ዕድመ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ንምውሓስ፡ ኣብ ሕቁፊ ደለይቲ ለውጢ ህዝብታትና ብሓፈሻ፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ፖለቲካዊ ሓይልታት ተቓውሞ ድማ ብፍላይ፡ እሙናት ልኡኻቱ እናሰሎኽ፡ ዝተራቐቐ ስልትታት ኣዕጢቑ፡ ብውሽጥን ብደገን ብኸልተ ብልሒ ይዋጋኣና ምህላዉ ክንግንዘብ ይግባእ፡፡ እዚ ስርዓት'ዚ ከምቲ ብዝርዝር ዝራኣናዮ፡ ሓደ ኣጀንዳ ምስ በለዮ፡ ካልእ መተካእትኡ ከዳሉ ዝጽግሞ ከቶ ኣይኮነን፡፡ ንዕድመ ስልጣኑ ንምንቐሕ ክብል፡ ብሓዊ ክጻወትውን ድሕር ዘይብል ስርዓት'ዮ፡፡ በዚ መንጽር፡ ኣብ ዝተተኸለልና ኣይላ ንቆጻጸ፡ ዘዝተኣጎደልና መጋርያ ንስሕን ዘይኮናስ፡ ቀንዲ ትኩረት መኸተና፡ ኣብ ልዕሊ ደመኛ ጸላኢና ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ብምግባር፡ ስሙርን ዝተወሃሃደን መጥቃዕትና ብምዕራፍ፡ ድሕነት ህዝብን ሃገርን ናይ ምውሓስ ቀንድን እዋናውን ውራይና ብንቐሓትን ብረዚን ሃገራዊ ሓላፍነትን ክንፍጽም ይህልወና፡፡ ነዚ መድረኻዊ ዕዮና ኣለሊና፡ ሙሉእ ትኩረትናን ኩሉ ዓቕምታትናን ብብደረጅኡ ጠሚርና እንተወፈርና፡ ርእሰ-ፋሽስቲ ኢሳይያስ/ህግደፍን ምስሌነታቱን፡ ዘዕቁቦም ነቓዕ ኣይከህልውንዮ፡፡ ስለዚ ከኣ ሓቢሮም ኣብ ዓሚቕ መቓብር ክድበዮዮም፡፡

ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን
ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ /ሰደግኤ/
ሓምሌ 2017